

Spoznať ho a spoznať seba (III): V spoločnosti svätých

Príklady svätých, najmä
presvätej Panny Márie, môžu
byť veľkou pomocou pre náš
modlitebný život.

19.10.2020

Ježiš prichádza prvýkrát verejne do
Jeruzalema. Tam začína ohlasovať
Božie kráľovstvo svojimi slovami a
zázrakmi. Odkedy na svadbe v Káne
vykonal prvé nadprirodzené činy,
jeho povest' neustále rastie. V tejto

situácii za ním pod rúškom noci prichádza známa židovská osobnosť (porov. Jn 3, 1). Nikodémovo srdce bolo hlboko pohnuté, keď videl a počul Krista. V hlave mu vírili mnohé otázky a tak sa rozhodol hľadať odpovede v intimite stretnutia tvárou v tvár. Ježiš vidí úprimnosť v jeho srdci a poponáhľa sa s odpoveďou: „Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo.“ (Ján 3, 3)

Rozhovor pokračuje otázkou, ktorú by položil každý z nás: Čo to znamená? Ako sa môže niekto narodiť druhý krát? Ale čo v skutočnosti Ježiš Nikodémovi hovorí, je, že dôležitejšie, než len snaha pochopiť, je nechať Boha vstúpiť do svojho života. Usilovať o svätosť je akoby druhé narodenie sa. Všetko uvidí v novom svetle. Naozaj to znamená stať sa novým človekom, byť premenený kúsok po kúsku do samého Krista: „aby sa v nás prejavil

jeho život.“[1] Až tak, že jedným zo spôsobov, ako spoznať Krista, je práve skrze svätých. Ich životy môžu hrať dôležitú úlohu pre každého pokrsteného na jeho osobnej ceste k modlitbe.

Mária sa modlí, keď sa raduje...

Ženy a muži, ktorí nás predišli do večnosti, sú svedkami toho, že je možné viesť skutočný rozhovor s Bohom v našom každodennom živote, uprostred všetkých našich radostí aj problémov, i keď máme občas chuť myslieť si opak.

Najjasnejším svedectvom o tom je život Panny Márie. Mária vďaka nežnej blízkosti syna Ježiša v každodennom rodinnom živote viedla neustály rozhovor s Otcom. Tak ako v každej rodine, aj v tej nazaretskej zažívali krásne aj ťažké chvíle. No či v takých chvíľach či onakých, Mária sa vždy modlí.

Modlí sa vtedy, keď ju napĺňa radosť. Vieme, že krátko po anjelovom zvestovaní „ponáhla sa do istého judejského mesta v hornatom kraji“ (Lk 1, 39) navštíviť svoju sesternicu Alžbetu. Mária sa dozvedela o synovcovi, o ktorého sa čoskoro rozrastie ich rodina. Aká radostná správa, zvlášť v tomto prípade, keď Alžbeta a Zachariáš boli pokročilého veku! „Svätý Lukáš opisuje stretnutie dvoch sesterníc veľmi dojímavovo, ako presiaknuté radosťou a vzdávaním vďaky.“[2] Duch Svätý zrejme zdieľa ich radosť, keď odhaľuje Krstiteľovi a jeho matke fyzickú blízkosť Spasiteľa.

Len čo Mária vkročí do domu, Alžbeta ju oslovuje slovami horlivej chvály, slovami, ktoré sa stanú univerzálnou modlitbou, ktorú opakujeme každý deň a tak sa zúčastňujeme na ich radošti: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života.“ (Lk 1, 42) Mária na sesternicino nadšenie

odpovedá prekypujúcim srdcom:
*„Velebí moja duša Pána a môj duch
jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi.“*
Magnifikát, ako tradícia nazvala
odpoveď našej Matky, je modlitbou
chvály preniknutou Božím slovom.
Ako povedal Benedikt XVI.: „Mária
mala hlboké znalosti svätých písem.
Jej Magnifikát je utkaný z citátov
Starého Zákona.“[3]

Keď sú naše srdcia naplnené
vdáčnosťou za dar, ktorý sme dostali,
môžeme vysloviť našu vďaku
modlitbou, možno práve slovami
Písma, ďakujúc Bohu za *velké veci*,
ktoré vykonal v našom živote.
Vzdávanie vďaky je ústredným
postojom kresťanskej modlitby, zvlášť
v momentoch naplnených radosťou.

**...a tiež uprostred smútku a
znehutenia.**

Rovnako sa Panna Mária modlí aj v
temných chvíľach, keď je vystavená
smútku alebo situácii, ktorá je na

prvý pohľad bezo zmyslu. Mária nás tak učí ďalší ústredný postoj kresťanskej modlitby, ktorý je jasne vyobrazený v príbehu Ježišovej smrti: „pri Ježišovom kríži stála jeho matka“ (Jn 19,25). Ježišova matka, preniknutá smútkom, je jednoducho prítomná. Neskúša spraviť nič na záchranu svojho Syna, ani nevyčíta Bohu to, čomu nerozumie. Jej jedinou starosťou je zachytiť každé slovo, ktoré Ježiš vysloví z kríža. Odteraz bez váhania prijíma novú úlohu, ktorou bola poverená: „Žena, hľa, tvoj syn! Potom povedal učeníkovi: *Hľa, tvoja matka!*“ (Jn 19, 26-27). Máriin smútok je najhlbší, aký len môže človek zažiť – byť prítomná pri smrti syna. Ale Mária sa povznáša nad svoju bolesť a prijíma nové povolanie prijať za svojho syna Jána; a s ním aj mužov a ženy všetkých čias.

Modlitba uprostred smútku je predovšetkým „státím“ vedľa svojho

vlastného kríža, prijatie a milovanie Božej vôle; znamená to byť pripravený povedať *áno* ľuďom a situáciám, ktoré Pán zoslal do nášho života. Modliť sa znamená mať oči otvorené v každej situácii, dokonca aj keď sa zdá zvlášť temná, s istotou, že aj tu môžeme vždy nájsť dar, že Boh je tu stále prítomný. Potom budeme schopní prijímať ľudí a situácie s postojom Márie: *fiat*, „nech sa mi stane“ (Lk 1, 38).

A nakoniec, v živote Panny Márie vidíme ďalší postoj mysle v modlitbe. Vidíme Máriu a jej manžela Jozefa modliť sa vo chvíli úzkosti. Jedného dňa, keď sa vracajú z výročnej púte do Jeruzalemského chrámu, zistia, že ich dvanásťročný Syn chýba a rozhodnú sa vrátiť sa, aby ho hľadali. Keď ho konečne nachádzajú v chráme, rozpráva sa s učiteľmi zákona. Mária sa pýta: „Syn môj, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali!“ (Lk 2, 48)

Často aj my môžeme prežívať úzkosť, keď pociťujeme vlastnú nedostatočnosť, nenaplnenie, alebo máme pocit, že nie sme na tom správnom mieste. Dokonca sa nám môže zdať, že celý náš svet ide nesprávnym smerom: náš život, povolanie, rodina, práca... Môžeme si dokonca myslieť, že naša životná cesta vôbec nespĺňa naše predstavy. Všetky naše plány a sny sa vtedy zdajú detinské. Aj Mária a Jozef museli prežiť chvíle úzkosti, a keď sa pýtajú svojho Syna, prečo to urobil, nedostávajú jasnú odpoveď: „*Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?* Ale oni nepochopili slovo, ktoré im hovoril.“ (Lk 2, 49-50)

Modlitba v úzkosti nezaručuje, že nájdeme rýchle a ľahké riešenie. Čo teda máme robiť? Panna Mária nám ukazuje to najlepšie riešenie: zostať verní svojej životnej ceste a znovuobjavovať v našom

každodennom živote Božiu vôľu, aj keď jej úplne nerozumieme. A ako Mária, môžeme si všetky nepochopené a občas nejasné udalosti uchovávať vo svojom srdci a *rozjímať* o nich, teda uvažovať o nich v rozhovore s Bohom, v postoji modlitby. Potom krôčik po krôčiku pocítíme znovu Božiu prítomnosť a uvidíme, ako sa v nás Ježiš *vzmáha* a znovu sa stáva viditeľným (porov. Lk 2, 51-52).

Životopisy pre náš život

Mária je privilegovaným svedkom Božej blízkosti, po ktorej túžime, ale rovnako sú nimi aj svätí, každý svojím osobným a jedinečným spôsobom: „Každý svätec predstavuje akoby lúč svetla, ktoré prúdi z Božieho slova,“ povedal Benedikt XVI. „Myslíme pri tom na svätého Ignáca z Loyoly pri jeho hľadaní pravdy a duchovnom rozlišovaní; svätého Jána Bosca v jeho zanietení

pri výchove mládeže; svätého Jána Vianneyho a jeho ponímanie veľkosti kňazstva ako daru a úlohy; svätého Pia z Pietrelciny, ktorý bol nástrojom Božieho milosrdenstva; svätého Josemaríu Escrivu v jeho kázaní o všeobecnom povolaní na svätosť; blahoslavenú Teréziu z Kalkaty, misionárku Božej lásky k tým posledným.“[4]

Jednoducho je prirodzené, že nás priťahuje spôsob života či človek, ktorého práca je nám blízka alebo ktorý nám hovorí priam z duše či mysle. Spoznávať život a skúsenosti svätých a čítanie ich spisov je vynikajúcim spôsobom ako s nimi rozvíjať úprimné priateľstvo. Ak vyberieme z ich života iba zázračné udalosti a modlitby, vystavujeme sa riziku, že sa budú zdať vzdialení realite a bude nám ťažšie nasledovať ich príklad.

„Spomínate si na Petra, Augustína, Františka? Nikdy sa mi nepáčili také životopisy svätých, ktoré nám s naivitou, ale takisto aj s nedostatkom kresťanskej náuky predstavovali ich hrdinské skutky tak, akoby boli v Božej milosti utvrdení už od materinského lona,“ píše svätý Josemaría, ktorý vždy trval na tom, aké je dôležité nikdy si neidealizovať ľudí a nerobiť z nich dokonalých, dokonca ani v prípade svätých kanonizovaných Cirkvou. „Nie. Skutočné životopisy kresťanských hrdinov sú ako naše životy; bojovali a vyhrávali, bojovali a prehrávali. A potom sa plní ľútosti vrátili opäť do boja.“^[5] Takto sa svedectvo svätých stáva vierohodnejším, lebo v nich vidíme ľudí, ako sme my. Ako hovorí pápež František, medzi svätými „môže byť naša vlastná mama, stará mama a ďalšie blízke osoby (porov. 2 Tim 1, 5). Možno ich život nebol vždy dokonalý, avšak aj uprostred

nedokonalostí a pádov nasledovali
Pána a páčili sa mu.“[6]

Naše chápanie modlitby sa môže
prehľbiť, keď vidíme, ako ju vo
svojom živote žijú konkrétny ľudia.
Napríklad nové svetlo môže do nášho
modlitebného života vniesť zistenie,
že žalm 91 priniesol svätému
Tomášovi Morovi veľkú útechu počas
dlhých mesiacov jeho väznenia.
„Uchýliš sa pod jeho perute... Lebo
tvojím útočiskom je Pán... Pretože sa
ku mne pritúlil, vyslobodím ho.“[7]
Príklad mučeníka postaveného
tvárou v tvár smrti a utrpeniu
svojich milovaných nám môže
ukázať cestu modlitby uprostred
veľkých aj malých prekážok, s
ktorými sa stretávame v našom
vlastnom živote.

Očarený milujúcim Božím pohľadom

Ľahšie objavíme Boha v našom
všednom živote, keď dobre poznáme

svätcov. Svätý Ján Mária Vianney, farár z Arsu, si všimol, že jeden z jeho farníkov, negramotný roľník, trávieval dlhý čas pred svätostánkom. Jedného dňa sa muža spýtal: „Za čo sa modlíš?“ Muž odpovedal s prostotou: "Pozerám sa na Neho a On sa pozerá na mňa." Farár z Arsu na túto lekciu nikdy nezabudol. „Kontemplatívna modlitba je *pohľad* viery upretý na Ježiša,“^[8] učí Katechizmus Katolíckej cirkvi, pričom ako príklad cituje tohto skromného roľníka. Pozerám sa na Neho a, čo je dôležitejšie, On sa pozerá na mňa. Boh sa na nás pozerá neustále, ale zvláštnym spôsobom to robí vo chvíli, keď k nemu pozdvihneme oči a opätujeme jeho láskyplný pohľad.

Niečo podobné sa stalo svätému Josemaríovi, ktorý tento príbeh často opakoval. Ako mladý kňaz na jednom zo svojich prvých pastierskych pôsobísk trávieval celé

dopoludnie v spovednici a čakal na kajúcnikov. Často tam počul zvuk otvárania dverí a rinčanie plechoviek, ktoré ho zarazilo a zaujalo. Jedného dňa ho zvedavosť premohla a aby zistil, čo hluk spôsobuje, schoval sa za dvere. Uvidel vojsť do kostola muža, ktorý niesol džbány mlieka. Muž od dverí pozrel na svätostánok a povedal: „Pane, tu je Ján, predavač mlieka.“ A potom odišiel. Tento skromný muž dal mladému kňazovi príklad modlitby plnej dôvery, ktorý ho viedol k tomu, aby často zvolal: „Pane, tu je Josemaría, ktorý ťa nevie milovať tak ako Ján, predavač mlieka.“[9]

Skrze svätých zo širokej škály prostredí a období vidíme, že Boh sa na nás pozerá s láskou bez ohľadu na to, kde sme a akí sme. Môžeme im veriť, veď oni sami to s prekvapením zažili na vlastnej koži.

Či spíš či bdieš

Svätí nám môžu byť príkladom aj keď ich vidíme unavených a slabých.

„Včera som sa nedokázal sústredene pomodliť ani len dva Zdravasy,“ priznal svätý Josemaría na konci svojho života. „Nevieš si predstaviť, ako som trpel! Ale ako vždy, aj keď to bolo namáhavé a nevedel som ako, pokračoval som v modlitbe. Povedal som mu: Pane, pomôž mi! Ty sám sa postaraj o veľké veci, ktoré si mi zveril, veď vidíš, že nedokážem vykonať ani len to najmenšie: ako vždy, vydávam sa do tvojich rúk.“[10]

Benedikt XVI. rozpráva, ako svätý Filip Neri, „v momente, keď sa ráno prebudil, povedal Bohu: ,Pane, drž si dnes Filipa; lebo inak Ťa Filip zradí.“[11] A blahoslavená Guadalupe Ortiz de Landázuri v jednom zo svojich listov priznala, že jej modlitba niekedy neprinášala žiadnu útechu: „Niekde hlboko je

Boh prítomný; ale zvlášť počas modlitby to v týchto dňoch takmer nikdy necítim.“[12] A svätá Terezka z Lisieuxu napísala: „Popravde, nie som žiadna svätá, ako vidieť z tohto stavu mojej mysle. Nemala by som sa radovať z tejto suchopárnosti mojej duše, ale skôr ju pripisovať nedostatku horlivosti a vernosti. Malo by ma trápiť, že tak často zaspávam počas meditácie a vďakyvzdania po svätom prijímaní. Ale netrápi. Som presvedčená, že rodičia milujú svoje malé deti či už spia alebo bdejú; a že aby mohol doktor operovať, svojich pacientov uspí.“[13]

Potrebuje svedectvo a spoločnosť svätých, aby nás každý deň utvrďovali v tom, že môžeme upevniť naše priateľstvo s Bohom, vydať sa do jeho rúk: „Skutočne sme všetci schopní, sme všetci povolaní otvoriť sa priateľstvu s Bohom, neopúšťať Božie ruky, nikdy sa

neprestať obracať a navracať sa k Pánovi. Rozprávať s ním tak, ako hovoríme s priateľom.“[14]

Carlo de Marchi

[1] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, 104.

[2] Slová monsiñora Fernanda Ocáriz v Covadonga (Španielsko), 13. júla 2018.

[3] Benedikt XVI., Homília, 18. decembra 2005.

[4] Benedikt XVI., Apoštolská exhortácia *Verbum Domini*, 48.

[5] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, 76.

[6] Pápež František, Apoštolská exhortácia, *Gaudete et exsultate*, 3.

[7] Ž 91,4.9.14 Thomas More, *Dialóg o úteche a protivenstvách*(*A Dialogue of*

Comfort Against Tribulation). Tretia kapitola je rozsiahlym komentárom veršov Žalmu 91.

[8] Katechizmus Katolíckej cirkvi, č. 2715.

[9] Porov. Andres Vázquez de Prada, *Zakladateľ*, zv. I, kap. 5.

[10] Sv. Josemaría, 26. novembra 1970, citované v Javier Echevarría, *Memoria del beato Josemaría*, s. 25.

[11] Benedikt XVI., Generálna audiencia 1. augusta 2012.

[12] Mercedes Montero, *En Vanguardia: Guadalupe Ortiz de Landázuri, 1916-1975*, Rialp, Madrid 2019, s. 94

[13] Sv. Tereza z Lisieux, *Príbeh mojej duše*, kap. 8.

[14] J. Ratzinger, „Nechať Boha pracovať“, v *L'Osservatore Romano*, 6. októbra 2002.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/spoznat-
ho-a-spoznat-seba-iii-v-spolocnosti-
svatych/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/spoznat-ho-a-spoznat-seba-iii-v-spolocnosti-svatych/) (06.08.2025)